

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

***Міжнародної науково-практичної
конференції***

Рівне

2016

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 15 квітня 2016 року, Рівне. – 510, [2]с.

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент, старший судовий експерт ЛНДІСЕ (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

learning in formal and informal settings by decreasing “the dependence on fixed locations for work and study, and consequently change the way we work and learn” due to K. Peters, an Australian university educator.

Ray Clifford, Associate Dean from American College of Humanities is sure that computers will not replace teachers. However, teachers who use computers will replace teachers who don't apply them.

References

1. Данилевська-Бабій Г.Я. Врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання іноземної мови / Г.Я. Данилевська-Бабій // Іноземні мови. – 2001. – №1. – С. 15 – 16.
2. Жук Ю. О. Особистісний простір учня в комп'ютерно-орієнтованому навчальному середовищі / Ю. О. Жук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 3 – С. 29.
3. Modern Communicative Methods of Teaching English. All Ukrainian Scientific and Methodological Conference (October 30, 2015) – Zhytomyr: ZSTU, 2015. – 92 p.
4. Keegan D. The future of learning: From eLearning to mLearning / D. Keegan. – 2002 - ZIFF – 119 p. – Retrieved from ERIC ED472435 database. Available from <http://www.fernuni-hagen.de/ZIFF>
5. Traxler J. International Review of Research in Open and Distance Learning / J. Traxler. – 2007. – 8 (2). – 1-12 p.

Л.В. Гронь

Рівне

ПЕРЕКАЗ ІНШОМОВНОГО ТЕКСТУ ЯК МЕТОДИЧНА ПРОБЛЕМА

В умовах посилення глобалізаційних процесів та інтеграції України у світовий освітній простір, великого значення надається спеціальній (мовній) професійно-орієнтованій підготовленості вчителів іноземної мови. Найважливішим компонентом майбутньої професійної діяльності студентів

мовних ВЗО є комунікативна компетентність. Програма для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з англійської мови [1], висуває високі вимоги до рівня володіння випускниками усіма видами мовленнєвої діяльності, в тому числі й усним мовленням. Зокрема, зазначається, що випускники мовних вищих закладів освіти повинні “висловлюватися з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв’язності та цілісності на суперсинтаксичному рівні” [1, 2].

Одним із традиційних методичних прийомів формування такого складного усномовленнєвого вміння є переказ, який охоплює низку усних та письмових вправ: від майже дослівного викладу невеликої частини тексту до вільної передачі змісту цілого літературного твору і навіть декількох творів, подібних за темою.

Проблема методики навчання переказу іншомовного тексту одержала розробку у роботах Л.С.Андрєєвської-Ловенстерн і О.Е.Михайлової, В.Д.Аракіна, Н.І.Гез, І.А.Грузинської, Л.І.Лазаркевич, К.В.Леонтєєвої, С.С.Максимчук, В.С.Цетлін та ін. Названі автори здійснили значний внесок у вирішення цієї проблеми. Зокрема, досліджені питання класифікації переказів, створення системи навчання, критеріїв відбору текстів для переказів, мовного аналізу тексту, критеріїв оцінки переказів і т.ін. Психологічний аспект навчання переказу розглядався у дослідженнях Г.Г.Комм, Т.О.Корман, А.О.Смирнова, В.Х.Салібаєва, О.К.Шульгіна, Х.Р.Єнікєєва. Зокрема, увага багатьох авторів спрямована на дослідження опор запам’ятовування і процесу відтворення змісту сприйнятого тексту.

Більшість методистів вважає переказ ефективною вправою для формування усномовленнєвих умінь за умови, якщо його правильно організують і не зводять до механічного заучування тексту. У той же час ми часто зустрічаємо в методичній літературі сумнів у доцільності використання переказу взагалі, певних його видів або на певних ступенях навчання. Тому

питання про доцільність його використання у практиці не можна вважати остаточно вирішеним. Дискусійним є також питання про те, як навчати переказу. Потрібно мати на увазі, що вміння передати зміст прослуханого (прочитаного) тексту (переказ) може бути і чисто навчальним, і мовленнєвим (комунікативним), включеним в усне іншомовне спілкування. Різниця полягає в інструкції: або переказати текст, щоб продемонструвати рівень сформованості навчальних умінь, або переказати зміст тексту співрозмовникові, який цей текст не читав (не чув), з урахуванням ситуації і з певним мовленнєвим завданням. Невирішеність даної проблеми підтверджується наявністю різних прийомів навчання переказу. Спостереження за процесом навчання переказу свідчать про те, що в практиці викладання використовується переважно переказ, близький до тексту, а це призводить до того, що учні запам'ятовують запропонований текст і відтворюють його майже дослівно. При цьому основне навантаження припадає на оперативну пам'ять, а усномовленнєві вміння, які лежать в основі переказу, не розвиваються.

Дискусійним в методиці викладання іноземних мов залишається також питання класифікації переказів, на якому ми зупинимось детальніше. Аналіз методичної літератури показав, що стосовно навчання іноземної мови існують різні класифікації. Наприклад, за формою пред'явлення тексту розрізняються перекази прослуханого тексту, перекази прочитаного тексту, перекази, які проводяться на базі усного мовлення; за характером відтворення змісту – розгорнутий (тобто детальний), стислий, вибіркового (або узагальнюючий), вільний, або з елементами твору; за навчальними цілями – навчальний, контрольний, підсумковий (С.В.Рувинська). У залежності від форми сприймання матеріалу розрізняють перекази прочитаного (прослуханого) тексту, перекази прослуханого з одночасним читанням; за характером повноти передачі змісту – детальний переказ, переказ основного змісту, вибіркового переказ окремих питань узагальнюючого характеру (В.І.Щоголева та Б.Г.Скобін).

За принципом наростання труднощів виділяють таку низку переказів: близький до тексту; від іншої особи або в іншому часі; за планом; стислий і поширений; переказ діалога в монологічній формі; переказ іноземною мовою тексту, сприйнятого рідною мовою (переказ-переклад); вільний переказ (Л.І.Лазаркевич). Пропонується також переказ за ключовими словами; переказ-гра “Розповідь з продовженням”; переказ змісту книжки з домашнього читання; переказ незнайомого незакінченого матеріалу відразу після прослуховування з внесенням змін та доповнень (Л.С.Левінсон).

Привертає увагу відсутність чітких критеріїв для виділення видів переказів з одного боку та надмірне їх дроблення з іншого. Навряд чи є підстави вважати переказ з використанням ключових слів, від імені персонажу, зі зміною часу дії, по ілюстрації і т.ін. окремими видами переказу. Це швидше завдання, за допомогою яких можна навчати як детального, вибіркового так і вільного переказу.

Ми пропонуємо підійти до проблеми класифікації з позицій теорії адаптації, в якій переказ розглядається як передача основного змісту уривку оригінала зовсім іншими мовними засобами за умови повного відходу як від його структури, так і лексичного наповнення, причому самий універсальний вид стислої передачі сприйнятого тексту. Іншими словами, переказ тексту іноземною мовою передбачає вичленення мовної та смислової інформації для подальшого її відтворення у мовленні з тим чи іншим ступенем трансформації та згорнутості. Цей процес супроводжується активною мисленневою діяльністю, результатом якої є спрощення, адаптація сприйнятого іншомовного тексту. Адаптація сприйнятого повідомлення здійснюється за допомогою таких психологічних операцій як блокування, мнемічний пошук, аналіз, синтез, конкретизація, узагальнення. і проявляється, в основному, у таких видах: 1) стиснення і згущення змісту; 2) доповнення, спостереження, висновки; 3) перебудова, реорганізація матеріалу; 4) заміна слів і зворотів; 5) часткове використання слів оригіналу;

б) конкретизація і деталізація; 7) заміна змісту рівнозначним по смислу (близькі заміни, сюжетні заміни).

Виходячи з цього, ми вважаємо характер відтворення смислової інформації та наближення до мови оригіналу провідними критеріями виділення видів переказів для формування іншомовної усномовленнєвої компетенції. Не менш важливе значення, як показав аналіз літератури, має форма сприйняття тексту, призначеного для будь-якого виду переказу.

Підсумовуючи визначимо, що для класифікації видів переказів стосовно навчання усного іншомовного мовлення необхідно враховувати такі основні критерії: 1) характер відтворення смислової інформації; 2) характер відтворення мовних засобів; 3) форму сприймання тексту; 4) наявність творчих змін та доповнень.

Отже, за характером відтворення змісту первинного тексту слід розрізняти детальний (тобто розгорнутий, повний), вибірковий, стислий (саме ці три типи лежать в основі всіх перерахованих вище видів переказів); за наближенням до мови оригіналу - близький до тексту (дослівний) та вільний (своїми словами) переказ; за формою сприймання тексту виділяємо а) перекази прочитаного тексту; б) перекази прослуханого тексту; в) перекази прочитаного чи прослуханого тексту рідною мовою.

Проаналізуємо основні види переказів за названими критеріями з точки зору ефективності формування та розвитку усномовленнєвої компетенції.

При виконанні детального переказу іноземною мовою студенти навчаються передавати прослухану чи прочитану інформацію з максимальним ступенем повноти. Переказ повинен свідчити про повне і глибоке розуміння сприйнятого тексту. Детально переказати матеріал можливо лише при широкому використанні мовних засобів тексту, що наближує детальний переказ у деякій мірі до заучування напам'ять. Тобто за характером відтворення мовних засобів тексту даний вид переказу можна класифікувати як близький до тексту (дослівний), без творчих змін та доповнень.

Використання детального переказу доцільне на будь-якому етапі у тому випадку, якщо текст для переказу невеликий; якщо зміст легко запам'ятовується; якщо мовні засоби, використані в ньому, відомі студентам; якщо у тексті є мовні зразки, які корисно запам'ятати учням. За цих умов детальний переказ виступає як засіб закріплення та автоматизації матеріалу.

Головна мета вибіркового переказу полягає в тому, щоб навчити студентів передавати не весь зміст тексту, а вибирати інформацію з певних питань, запропонованих викладачем. Наприклад, студенти повинні розповісти про зовнішність і характер тієї чи іншої дійової особи, описати обставини, за яких відбувається та чи інша подія і т.ін. Послідовність та детальне висвітлення заданої теми складає одну із головних вимог вибіркового переказу. В деяких випадках при вибіркового переказі текст використовується доволі широко, майже до запам'ятовування окремих його частин, наприклад, при описі умов життя, природи, при передачі окремих епізодів. Тому вибіркового переказ ми визначаємо як близький до тексту.

Вибірковий переказ може проводитись на базі прочитаного чи прослуханого тексту іноземною мовою. Близькість до мови оригіналу виключає використання прослуханого чи прочитаного тексту рідною мовою.

Для розвитку навичок усного мовлення іноземною мовою необхідно розвивати у студентів уміння стислого викладу матеріалу. Суть стислого переказу полягає в синтезуванні спільних частин тексту й узагальненні їх основного змісту. При стислому викладі матеріалу користуватись мовою, близькою до оригіналу, практично неможливо, особливо при роботі над текстами великого обсягу. Тому, передаючи основний зміст тексту, студент користується не лише мовними засобами, що є у тексті: він пригадує інші, засвоєні ним раніше, спрощує мову, пристосовуючи її де в чому до звичного йому способу мислення, намагається відтворити текст власними засобами. Отже, за наближенням до мови оригіналу стислий переказ є вільним.

Під вільним переказом ми розуміємо стислу передачу основного змісту тексту своїми словами. За способом сприйняття матеріалу вільний переказ може проводитись на основі прочитаного чи прослуханого тексту.

Мета вільного переказу – навчити студентів вичленяти з прослуханого чи прочитаного тексту головну інформацію і передавати її у власному усному висловлюванні з необхідним ступенем трансформації. При виконанні вільного переказу можна вносити невеликі зміни в композицію розповіді; придумати свій початок і кінець; замінити особу оповідача (першу особу на третю і навпаки); змінити час дії; висловити своє ставлення до події, до вчинку персонажа. Наявність змін та доповнень дозволяє розглядати даний вид переказу як творчий.

Систематичне використання вільного переказу при навчанні іношомовного усного мовлення позитивно впливає на розвиток умінь розповіді про побачене, почуте, прочитане чи пережите в природній ситуації.

Все вище викладене свідчить на користь використання саме вільного переказу для підвищення ефективності формування та розвитку умінь усного мовлення студентів мовних ВЗО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / Колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В.Головач та ін.; Київ. держ. лінгв. ун-т та ін., 2001. – 245 с.

М.В. Лук'янчук

м. Луцьк

**ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗМІСТІ ПРЕДМЕТА «ІНОЗЕМНА
МОВА»**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Воробйова Л. М.

Коментар до художнього твору в контексті міжкультурної комунікації 9

Кочубей О. С.

Основні риси поняття «міжкультурна компетенція»
в структурі перекладацької компетентності 15

Самборська І. М.

Внутренняя форма и мотивированность производного слова 20

Войтенко І. Г.

Роль географічних стереотипів у англомовному
політичному дискурсі 25

Ступчик З. Р.

Підприємливість як засіб активізації розвитку міжкультурної
комунікації учнів на уроках англійської мови 29

Денисова С. П., Кузьмич О. В., Ніколаєва І. А.

Способи вираження інтенції звинувачення 33

Верьовкіна О. Є., Опанасик А. В.

Комунікативні інтенції в американському дискурсі 36

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Калиниченко М. М.

Загублений острів Германа Мелвілла 42

Воробйова І. А.

До проблеми передачі стилістично забарвленої лексики в перекладах
роману Т. Пратчетта “Правда” 46

Джава І. О.

Funktion des Zitats in Plenzdorfs „Die neuen Leiden des jungen W.“ 58

Фрідріх А. В.

Особливості семантики англійських онімів у творах Агати Крісті 63

Бєлова С. А.

Проектна методика як засіб формування креативних
здібностей особистості у творчій спадщині Г. Шаррельмана 80

Ярута Н. П.

Сучасна популярна біографія Заходу: виникнення
та тенденції розвитку 87

Пантілеєнко К. С.

Вплив ментальності на мовну репрезентацію концепту «життя»
в романі сучасної письменниці М. Матіос 93

Касаткіна-Кубишкіна О. В. Соціолінгвістичні та синтактико-стилістичні особливості рекламних текстів	97
Вовчук Н. І. Словообразовательные микрополя неолексем в русской поэзии конца XX века	103
Бігунов Д. О. Особливості дефініції терміну “мовленнєвий конфлікт”	108
Івашкевич Е. Е. The Ways of the Explication of Colloquial and Everyday Vocabulary in the Translation of the Novel “The Catcher in the Rye” by Jerome David Salinger	113
Афанас’єва Л. В. Лексико – семантичне поле як лінгвістичне поняття.....	115
Зубілевич М. І., Бігунова С. А. Поняття гендеру як елементу сучасного наукового знання (британський досвід).....	120
Романюк С. К. Рекламний дискурс: підходи до визначення, співвідношення з суміжними поняттями.....	126

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кватоуз Лейла (Abu Qatousah Laila) The Challenge of Reading in L2	132
Божок О. С. Мовна компетентність у координатах підготовки вчителя іноземних мов (англійська).....	135
Перерва К. М. Applications of network technologies in English teaching	144
Гронь Л. В. Переказ іншомовного тексту як методична проблема.....	147
Лук’янчук М. В. Формування та розвиток творчих здібностей молодших школярів у змісті предмета «Іноземна мова».....	153
Бердичевська І. В. Формування полікультурної компетентності студентів засобами іноземної мови.....	162
Судима Т. М. Застосування комунікативних методик у викладанні граматики англійської мови.....	178
Антоненко Н. Є. Використання інтерактивних технологій у процесі навчання іншомовного мовленнєвого спілкування.....	182

Якимчук Н. О. Innovative Technologies in Learning and Teaching English	187
Федоришин О. П. Технологія застосування кооперативного навчання на заняттях з іноземної мови у вищій школі	191
Богатирчук Л. М. Sprichwörter im Deutschunterricht	199
Чапюк Ю. С., Завіднюк К. В. Підготовка майбутнього вчителя до розвитку творчого мислення молодших школярів засобами іноземної мови	203
Джава Н. А. Zehn Merkmale guten Unterrichts	207
Антюхова Н. І. Структурна модель творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов	210
Сичук А. С. Bringing Up Responsible Citizens at the English Lessons	219
Пивоварчук Т. О. Didaktisch-methodische Prinzipien des Fremdsprachenunterrichts	224
Денисова Л. П., Кузьмич О. В. Нетрадиційні методики викладання іноземних мов	227
Бігунова С. А., Зубілевич М. І. Вплив компонентів культури на процес культурологічно зорієнтованого навчання іноземної мови	233
Ніколаєва І. А. Полікультурне виховання та вплив гендеру на процес спілкування іноземною мовою	237
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О. Роль і місце патріотичного виховання в процесі формування соціокультурної компетенції учнів на уроках іноземної мови	249
Луцик І. Г. Принципи та методичні прийоми комунікативного навчання англійської мови	256
Михальчук Н. О., Мазяр В. М. До проблеми культуроспрямованого оволодіння студентами іноземними мовами	267
Федорець М. А. Теоретичний аспект професійної компетентності сучасного викладача іноземної мови іноземної мови	275
Постоленко І. С. Участь британських батьків в організації шкільного педагогічного процесу	282
Бляшевська А. В., Леонова Л. Ф. Методи підвищення рівня активності студентів-підлітків коледжу	285

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Федоришин О. П.

Колаборативне навчання як інтерактивний метод навчання іноземної мови у вищій школі 289

Федоришина В. О.

Teaching Profession in Ontario, Canada 297

Березіна Н. Л.

Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності студентів 304

Стомпор Моніка

Educational Situation of Teaching Polish Language in Norway 316

Леонова Л. Ф.

Комунікативні стратегії навчання англійської мови (на прикладі роботи з граматичним матеріалом)..... 330

Константинова О. В.

Навчання студентів-філологів особливостям перекладу англійськомовних документів 340

Данілова Н. Р., Денисюк Л. В.

Інноваційні та педагогічні нововведення у методиці навчання іноземних мов у ВНЗ 347

Вєтрова І. М.

Роль спецкурсу «Альтернативні школи США» у процесі професійної підготовки вчителя англійської мови..... 350

Федорець М. А.

Використання методу проєктів як засобу підвищення ефективності викладання іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах 353

Бляшевська А. В.

Інтерактивні методи навчання аудіювання як засіб реалізації комунікативного підходу до вивчення англійської мови..... 359

Завіднюк К. В.

Метод асоціативних символів..... 370

Третьякова К. В.

Інтеграція дисципліни «латинська мова» в сучасний освітній простір 374

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Хатамі Моджтаба (Khatami Mojtaba)	
Critical Thinking and Mindfulness among Iranian EFL Learners	379
Сабанюк О. П.	
Мовна та концептуальна картини світу як відображення свідомості нації.....	390
Курята Ю. В.	
The Influence of the Religious Mythologem on the Formation of Children’s Spirituality.....	401
Смірнова М. Л.	
Die wichtige Rolle der Fachübersetzung	404
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.	
The Ways of Solving the Problem of the Communicative Behavior of People in English-Speaking Countries.....	411
Замашна С. М.	
Проблеми перекладу і деякі шляхи їх подолання.....	437
Кіндрат Н. П.	
Major Issues of Language and Gender	440
Корзієнко Н. В.	
Американські топоніми-прізвиська як засіб передачі національної ідентичності у мовній картині світу	444
Федорець М. А.	
Концептуальні моделі у процесі оволодіння англійською мовою та комбінаторні особливості термінології комунікації.....	448
Васильчук Н. В.	
Поняття «картина світу» у сучасній лінгвістиці.....	454
Мосіна Ю. С.	
Складність в роботі з англomовними технічними текстами через неоднозначність перекладу термінів.....	460
Краєвський П. І.	
Конфлікт – феномен соціального явища	464
Івашкевич І. В.	
До питання розв’язання структури професійної компетентності фахівця юридичної сфери діяльності.....	469
Івашкевич Е. З.	
До питання розв’язання проблеми структури соціального інтелекту як системи інтелектуальних здатностей особистості	473
Байло Ю. В.	
До проблеми дефініції понять: концепт, поняття та значення у сучасній лінгвістиці	484
Михальчук Н. О., Хупавцева Н. О.	
До проблеми використання емпіричних методів дослідження розуміння літературних творів старшокласниками	487
Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.	
Розв’язання проблеми структури соціального інтелекту особистості	

в парадигмальному просторі раціогуманістичної психології	492
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	504